

Wybory parlamentarne na Łotwie: fragmentacja sceny politycznej

Joanna Hyndle-Hussein

Wybory parlamentarne na Łotwie (6 października) wygrała Socjaldemokratyczna Partia Zgoda, reprezentująca głównie elektorat rosyjskojęzycznych mieszkańców kraju. Na Zgodę głosowało 19,8% wyborców, co oznacza utratę jednego mandatu – partia będzie mieć ich 23 w 100-osobowym parlamencie. Kolejne trzy miejsca zajęły ugrupowania debiutujące w Sejmie Republiki Łotewskiej: populistyczne i antysystemowe ugrupowanie Do Kogo Należy Państwo (KPV LV), na które głosują głównie młodzi wyborcy i łotewska emigracja (poparcie 14,3%, 16 mandatów), Nowa Partia Konserwatywna akcentująca walkę z korupcją (13,6%, 16 mandatów) oraz liberalne i prounijne ugrupowanie Na Rzecz Rozwoju/Za! (12%, 13 mandatów). Pozostałe listy, które zdołały przekroczyć 5-procentowy próg wyborczy, stworzyły ugrupowania dotychczasowej koalicji rządzącej – Stowarzyszenie Narodowe Wszystko dla Łotwy/Ojczyzna i Wolność/LNNK będzie mieć 13 miejsc w parlamencie (11% głosów). Związek Zielonych i Chłopów uzyskał 11 mandatów (9,9%), a liberalna Nowa Jedność (koalicja partii regionalnych i ugrupowania Jedność od lat stanowiącego trzon koalicji rządzących na Łotwie) – 8 mandatów (6,7%). W głosowaniu uczestniczyło 54,6% wyborców, co jest najgorszym dotychczasowym wynikiem frekwencyjnym.

Komentarz

- Partie wchodzące w skład koalicji rządzącej poniosły porażkę. Związek Zielonych i Chłopów premiera Mārisa Kučinskisa, który od 2016 roku przewodził koalicji rządzącej i z którego wywodzi się prezydent Raimonds Vējonis, stracił połowę poparcia w porównaniu z wyborami w 2014 roku. Partia Jedność, która w 2014 roku zdobyła drugie miejsce po Zgodzie, będzie miała najmniejszy klub parlamentarny. Czterech posłów mniej wprowadzą do parlamentu narodowcy. Partie rządzące utraciły sporą część poparcia społecznego, gdyż nie odpowiedziały na oczekiwania zmian w polityce państwa, w tym społecznej. Część z nich pogrążyły skandale, również korupcyjne i wewnętrzne podziały.
- Socjaldemokratyczna Partia Zgoda, mimo szeregu zabiegów mających na celu odcięcie się od wizerunku ugrupowania prorosyjskiego i kosztownej kampanii wyborczej, nie wejdzie w skład koalicji rządzącej. Jediną siłą polityczną, która nie wykluczała zawarcia z nią koalicji, było nowe ugrupowanie Do Kogo Należy Państwo (KPV LV), jednak oba kluby nie będą miały wystarczającej liczby mandatów. Porażka Zgody, która kolejny raz wygrywa wybory parlamentarne i nie obejmuje władzy, spowoduje kurczenie się

elektoratu tej partii.

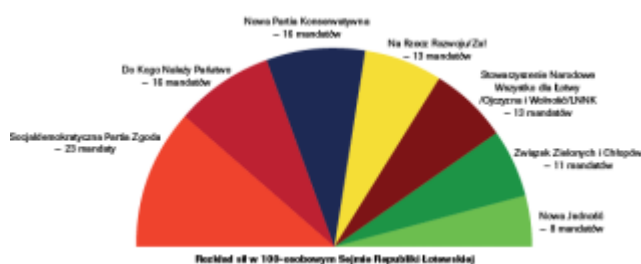
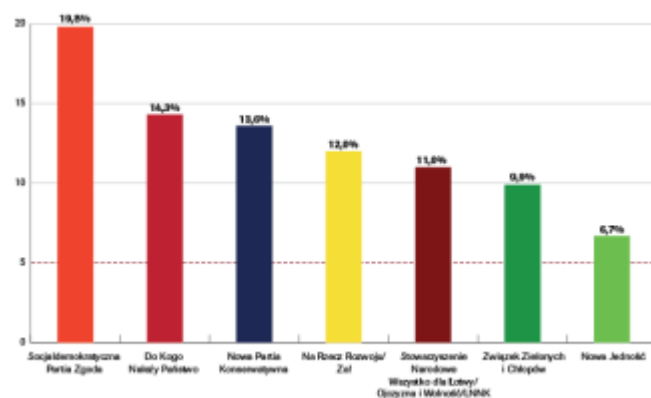
- Do parlamentu weszły nowe ugrupowania reprezentujące różne profile polityczne – od antysystemowych populistów, przez konserwatystów po liberałów. Wobec rozdrobnienia parlamentu należy spodziewać się długotrwałych negocjacji koalicyjnych. Nowa większość będzie musiała opierać się na sojuszu czterech lub nawet pięciu sił politycznych. Koalicja będzie mieć prawdopodobnie centrowo-prawicowy charakter z silniejszym niż dotąd komponentem narodowym. Taka konfiguracja będzie wymuszać osiąganie kompromisów programowych, światopoglądowych i personalnych i będzie prowadzić do konfliktów. Niewykluczony jest także ostrzejszy kurs wobec Rosji.
- Prezydent Raimonds Vējonis, zwolennik euroatlantyckiej linii w polityce Łotwy, uwzględniając społeczne nastroje, zapewne powierzy misję tworzenia rządu kandydatowi związanemu z jednym z nowych ugrupowań w parlamencie, ale nie postawi na politycznego debutanta. Wśród doświadczonych polityków nowych ugrupowań są byli ministrowie w rządach liberała Valdisa Dombrovskisa – Jānis Bordāns, lider Nowej Partii Konserwatywnej oraz Artis Pabriks z partii Na Rzecz Rozwoju/Za!

Aneks

Główne siły polityczne Partie w Sejmie RL	Wynik w wyborach w 2018 roku	Wynik w wyborach w 2014 roku	Profil ugrupowania
Socjaldemokratyczna Partia Zgoda (SDPS)	19,8% 23 mandaty (-1)	23% 24 mandaty	Lewicowa, prorosyjska, populistyczna, reprezentuje interesy mniejszości rosyjskojęzycznej (ok. 35% społeczeństwa, w tym ok. 12% bez praw wyborczych)
Do Kogo Należy Państwo (KPV LV)	14,3% 16 mandatów	-	Populistyczna i antysystemowa, skupiona wokół osoby popularnego aktora i radiowca Artusa Kaimiņa. Ugrupowanie wzywa do usunięcia elit dotąd rządzących w kraju i radykalnych reform na rzecz podniesienia poziomu życia.
Nowa Partia Konserwatywna (JKP)	13,6% 16 mandatów	-	Założona przez byłych funkcjonariuszy państwowej służby antykorupcyjnej KNAB oraz część działaczy Stowarzyszenia Narodowego. Profil centrowo-konserwatywno-narodowy, nacisk na walkę z korupcją.
Na Rzecz Rozwoju/Za! (A/P)	12% 13 mandatów	-	Utworzone przez część działaczy dawnej Jedności ugrupowanie centrowe, liberalne w kwestiach gospodarczych i światopoglądowych, prounijne i pronatowskie.

Stowarzyszenie Narodowe Wszystko dla Łotwy/Ojczyzna i Wolność/LNNK (NA VL-TB/LNNK)	11% głosów 13 mandatów (-4)	16,6% 17 mandatów	Zrzesza główne siły konserwatywno-nacjonalistyczne od umiarkowanych po ultranacjonalistyczne. Proeuropejska, ale z zachowaniem interesów narodowych. Gospodarczo liberalna.
Związek Zielonych i Chłopów (ZZS)	9,9% 11 mandatów (-10)	19,5 21 mandatów	Centrolewicowa, agrarna z elementami programu Zielonych, światopoglądowo konserwatywna, powiązana z oligarchą Aivarsem Lembergsem.
Nowa Jedność (JV)	6,7% 8 mandatów (-15)	21,9% 23 mandaty (startowała samodzielnie jako Jedność)	Stanowi połączenie kilku partii popularnych w regionach z ugrupowaniem Jedność, która jest centroprawicowa, liberalna gospodarczo, konserwatywna w kwestiach społecznych, pronatowska i proeuropejska.

Wyniki partii, które przekroczyły próg 5%

Źródło: <https://www.lsm.lv/>